

agriculture, land reform & rural development

Department:
Agriculture, Land Reform and Rural Development
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NİHAİ TASLAK: TÜRKİYE'DEN GÜNEY AFRİKA'YA KIRAZ (*Prunus avium* ve *P. cerasus*) TAZE MEYVESİ İÇİN BİTKİ SAĞLIĞI ÇALIŞMA PLANI

Türkiye'den Güney Afrika Cumhuriyeti'ne (RSA) kiraz (*Prunus avium* ve *P. cerasus*) taze meyvesini güvenli bir şekilde ihraç etmek için Türkiye Ulusal Bitki Koruma Örgütü (NPPO) ve Güney Afrika Tarım, Toprak Reformu ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı (bundan böyle NPPOZA olarak anılacaktır) zararlı risk analizi (PRA) temelinde görüş alışverişinde bulunmuş ve aşağıdaki şekilde fikir birliğine varmıştır:

1. BİTKİ SAĞLIĞI SERTİFİKASINA İLİŞKİN EK BEYANNAME:

- 1.1. Bu sevkiyattaki meyve, kayıtlı Üretim Yer(ler)inden, Paketleme Tesis(ler)inden ve Depolama Tesis(ler)inden gelmektedir.
- 1.2. Bu sevkiyattaki meyve incelenmiş olup Türkiye'den Güney Afrika'ya kadar Kiraz (*Prunus avium* ve *P. cerasus*) meyvesine yönelik Bitki Sağlığı çalışma planının tüm gerekliliklerine uygundur ve Ek 1'de listelenen karantina zararlılarından aridir.
- 1.3. Bu sevkiyattaki meyvenin menşei şöyledir:

1.3.1. *Monilinia fructicola* ve *Monilinia fructigena* için Zararlılardan Arındırılmış alanlar (Adana, Afyonkarahisar, Aksaray, Amasya, Ankara, Antalya, Artvin, Batman, Bilecik, Burdur, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Eskişehir, Gaziantep, Isparta, Kahramanmaraş, Karaman, Kırıkkale, Konya, Kütahya, Mardin, Niğde, Tokat, Uşak).

- 1.4. Gönderi, aşağıdakilerden arınmış olmasını sağlamak için aşağıdaki çizelgeye göre metil bromür ile fümigasyona tabi tutulmuştur:

Böcekler: *Grapholita funebrana*
Rhagoletis cerasi

NAP - branda veya haznede metil bromür:

Sıcaklık	Dozaj Oranı (lb/1,000ft ³)	Minimum Konsantrasyon Okumaları (ons):	
		0,5 saat	2 saat
80°F veya üzeri	1,5 lbs	19	14
70 - 79°F	2 lbs	26	19
60 - 69°F	2,5 lbs	32	24

50 – 59°F	3 lbs	38	29
40 – 49°F	4 lbs	48	38

2. ÜRETİM YERLERİ, PAKETLEME TESİSLERİ, DEPOLAR VE ARITMA TESİSLERİNİN KAYDI VE ONAYI

2.1. Güney Afrika'ya ihracat edilecek kiraz meyveleri, Bölüm 1.3.1'de listelenen zararlılardan Ari bölgelerde bulunan ve Türkiye'nin NPPO'su tarafından yıllık olarak kaydedilen ve onaylanan Üretim Yerleri, Paketleme Tesisleri ve Depolama Tesislerinden gelecektir.

2.2. Kiraz meyvesinin Güney Afrika'ya ihracatı için onaylanmış kayıtlı tesislerin listesi/veri tabanı aşağıdaki bilgileri içermelidir:

2.2.1. Her Üretim Yerinin adı ve kayıt numarası/kodu;

2.2.2. Bütüncül Zararlı Yönetimi programının bir parçası olarak her bir üretim yerinde kullanılan pestisit/mantar ilacı uygulamalarının listesi/veri tabanı;

2.2.3. Her Paketleme Tesisinin adı ve kayıt numarası/kodu;

2.2.4. Her Depolama Tesisinin adı ve kayıt numarası/kodu.

2.3. Kiraz meyvesinin Güney Afrika'ya ihracatı için Türkiye NPPO'su tarafından denetlenmiş ve onaylanmış kayıtlı tesislerin listesi/veri tabanı, ilk sevkiyatın kalkışından en az dört hafta önce NPPOZA'ya yıllık olarak sunulacaktır. NPPOZA listeyi/veritabanını değerlendirecek ve onaylanmış tesisler Tarım, Toprak Reformu ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı (DALRRD) web sitesinde güncellenecektir. Daha sonra NPPOZA, Türkiye NPPO'suna derhal bildirimde bulunacaktır.

3. HASAT ÖNCESİ ZARARLI YÖNETİMİ PROGRAMI VE GENEL GÖZETİM

3.1. Türkiye'nin NPPO'su, Üretim Yerleri, Paketleme Tesisleri ve Depolama Tesislerinin onaylanmasından önce denetimden ve yalnızca GLOBALG.A.P.'ye uygun üretim yerlerinin Güney Afrika'ya ihracat yapmasına izin verildiğinden emin olmaktan sorumlu olacaktır.

3.2. Türkiye'nin NPPO'su, üreticilerin zararlı gözetimi ve/veya izleme ve Bütüncül Zararlı Yönetimi (IPM) uygulamalarını sağlayacak ve üreticileri Güney Afrika için endişe verici karantina zararlıları listesi hakkında bilgilendirecektir (Ek 1). Talep üzerine haşere izleme ve kontrol kayıtları/verileri NPPOZA'ya sunulacaktır.

3.3. Yetiştirme mevsimi boyunca zararlıların izlenmesi, üreticiler tarafından kayıtlı Üretim Yerlerinde düzenli olarak yapılacak ve kayıtlar muhafaza edilecektir. İzleme hedefleri arasında yapraklar, saplar, çiçekler ve meyveler yer alacaktır. İzleme ve kontrol kayıtları Türkiye NPPO'su tarafından denetlenir. Güney Afrika için endişe konusu karantina zararlılarının görsel belirtileri olması durumunda derhal düzeltici önlemler alınacaktır. Türkiye'nin NPPO'su, Üretim Yerlerinin dahil edilmesi veya hariç tutulması ile ilgili nihai kararı alacaktır.

3.4. Meyve bahçelerinde düşen meyvelerin imhası gibi sanitasyon önlemleri düzenli olarak yapılacaktır.

- 3.5. Zararlıların izlenmesi, Türkiye NPPO'su tarafından kayıtlı üretim yerlerinde düzenli olarak yapılacaktır. *Prunus* spp. ile bağlantılı olarak yeni potansiyel karantina zararlıları tespit edilirse Türkiye NPPO'su uygun önlemlerin alınması için derhal NPPOZA'yı bilgilendirecektir.
- 3.6. Zararlı kontrolü, denetim ve diğer ilgili kayıt ve bilgiler, NPPOZA'nın talebi üzerine incelenmek üzere hazır bulundurulacaktır.
- 3.7. Türkiye'nin NPPO'su, üreticilerin uygulanan IPM uygulamasının bir parçası olarak yalnızca onaylı önleyici tedbirleri uygulamasını sağlayacaktır.

4. MONILINIAFRUCTICOLA VE MONILINIA FRUCTIGENA İÇİN ZARARLILARDAN ARINDIRILMIŞ ALANLAR

- 4.1. *Prunus avium* ve *P. cerasus* üretim alanlarındaki *Monilinia fructicola* ve *Monilinia fructigena* ile ilgili zararlılardan arındırılmış statü, Bitki Sağlığı Önlemlerinde Uluslararası Standartlar (ISPM) 4: *Zararlılardan arındırılmış alanların kurulmasına ilişkin gereklilikler*'in yanı sıra diğer ilgili ISPM'lere uygunluğa dayalı olarak kabul edilmektedir.
- 4.2. Türkiye'nin NPPO'su, ihracat sezonu başlamadan önce NPPOZA'ya ilgili ISPM'lere göre yapılan gözetim raporunu/verilerini sağlayacaktır.

5. HASAT SONRASI ÖNLEMLER

- 5.1. Sadece bu bitki sağlığı çalışma planında belirtilen ihracat gereksinimlerini karşılayan üretim yerlerinden elde edilen meyveler depolama ve paketleme tesislerine teslim edilecektir. Güney Afrika'ya gönderilecek meyveler, paketleme tesislerinde veya depolama tesislerinde diğer pazarlara gönderilecek meyvelerle karıştırılmayacaktır.
- 5.2. Meyvenin hasadı ve paketlenmesi sırasında, yetiştiriciler meyvenin berelenmesinden kaçınmalıdır.
- 5.3. Güney Afrika'ya ihracat için paketleme süresi boyunca iç pazar için hiçbir meyve aynı anda paketlenmeyecektir. Reddedilen ana malzeme, her günün sonunda paketleme alanından kesinlikle çıkarılmalıdır.
- 5.4. Meyve, Güney Afrika için endişe konusu olan karantina zararlıları ile sevkiyet bulaşına karşı korunmak için uygun şekilde temizlenecek, denetlenecek, paketlenen, depolanacak ve taşınacaktır.
- 5.5. Hasat sonrası denetim aşağıdaki prosedüre göre olacaktır:
 - 5.5.1. Meyve için belirli bir orana göre denetim ilkesi, 2000 veya daha az paketleme biriminden oluşan bir sevkiyat için kesinlikle 143 paketleme biriminden oluşan bir numuneye dayanmalıdır. 2000'den fazla paketleme ünitesine sahip sevkiyatların muayenesi kesinlikle 150 paketleme ünitesine dayanmalıdır. Bu, istila oranı %2 veya daha yüksekse istila edilmiş/ enfekte meyveli paketleme birimlerinin tespit edilmesinde %95'lik bir güven seviyesi sağlayacaktır.

5.5.2. Ek 1'de listelenen dahili besleyiciler tarafından istila belirtileri gösteren meyveler, larvaların mevcut olup olmadığını belirlemek için parçalara ayrılacaktır.

5.6. Hasat sonrası denetim sırasında Ek 1'de listelenen herhangi bir karantina zararlısının tespit edilmesi durumunda sevkiyat/partinin Güney Afrika'ya ihracatı reddedilecek ve tekrarlanması durumunda ilgili üretim yeri ihracat sezonunun geri kalanı için askıya alınacaktır.

5.7. Meyveler yaprak ve bitki döküntülerinden arındırılmış olacaktır.

5.8. Kayıtlı tesisler temiz tutulmalı, zararlı, toprak ve bitki döküntülerinden arındırılmalı; meyve bulaşını önlemek için korunmalı ve donatılmalıdır.

5.9. Güney Afrika'ya gönderilecek Kiraz meyvesi için ambalaj malzemesi yeni ve temiz mukavva kutular/kartonlar olacaktır.

5.10. Hasır da dahil olmak üzere bitki kökenli hiçbir ambalaj malzemesi kullanılmayacaktır.

5.11. Ahşap ambalaj malzemesi kullanılması durumunda ISPM 15: Uluslararası ticarete ahşap ambalaj malzemesi yönetmeliğine (FAO, 2021) uygun olacaktır.

5.12. Yükleme tamamlandığında nakliyecinin kapıları kapatılıp kilitlenecek ve işlenmiş sevkiyatın bütünlüğünü sağlamak için resmi bir mühür yapıştırılacaktır.

6. İŞARETLEME GEREKSİNİMLERİ

6.1. Her kiraz meyvesi mukavva kutusu (karton), Ek 2'de belirtildiği gibi doğru ve eksiksiz bilgilerle İngilizce olarak işaretlenecektir.

7. GÜNEY AFRIKA İTHALAT YÖNETMELİKLERİ

7.1. Kontrollü malların Güney Afrika Cumhuriyeti'ne ithalatı, 1983 tarihli Tarımsal Zararlılar Yasası (1983 tarihli ve 36 sayılı Yasa) uyarınca düzenlenmiştir ve bu Yasa ve değiştirildiği şekliyle 27 Ocak 1987 tarihli ve R.111 sayılı ilgili Yönetmelikler açısından bir ithalat izni gereklidir.

8. BİTKİ SAĞLIĞI SERTİFİKASI

8.1. Güney Afrika'ya gönderilecek Kiraz meyvesinden numune alınması ve bunların denetlenmesi tamamlandıktan sonra Türkiye'nin NPPO'su sevkiyattan önceki 14 gün içinde bir Bitki Sağlığı Sertifikası düzenleyecektir. Sevkiyatın Güney Afrika'ya girişi, orijinal Bitki Sağlığı Sertifikasının mevcudiyetine tabidir. Sadece bu bitki sağlığı çalışma planında belirtilen gereklilikleri karşılayan Kiraz meyvesi için Bitki Sağlığı Sertifikası verilecektir.

8.2. Akredite tesisten alınan analiz raporu sevkiyata eşlik edecektir.

8.3. İlk sevkiyatın gönderiminden önce ve herhangi bir değişiklik olduğunda Türkiye'nin NPPO'su NPPOZA'ya bir 'geçersiz Bitki Sağlığı Sertifikası örneği' gönderecektir.

9. VARIŞTA BİTKİ SAĞLIĞI DENETİMİ

- 9.1. 1983 tarihli Tarımsal Zararlılar Yasası (1983 tarihli ve 38 sayılı Yasa) uyarınca bir Kiraz meyvesi sevkiyatı belirlenen giriş limanına ulaştığında NPPOZA ilgili belgeleri, sevkiyat ve işaretleme gerekliliklerini inceleyecektir.
- 9.2. Bu bitki sağlığı çalışma planında belirtilen şartnamelere uymayan bir sertifikaya sahip herhangi bir sevkiyat reddedilecektir.
- 9.3. Sevkiyatın giriş limanına ulaşmasından sonra Güney Afrika'ya yönelik endişe konusu karantina zararlıları (Ek 1) için temsili bir numune alınıp incelenecek ve istila durumunu belirlemek için şüpheli meyveler parçalanacaktır. Numune alma ve denetim, ISPM 31: *Gönderilerden numune alınması için metodolojiler* (FAO, 2008) ve *Denetim Kılavuzu* ISPM 23'e (FAO, 2005) uygun olarak yapılacaktır.
- 9.4. Zararlılar veya enfeksiyon belirtileri bulunursa numuneler laboratuvar tanımlaması için gönderilir ve sevkiyat laboratuvar tanımlaması sonucuna kadar bekletilir. NPPOZA, bu tür bir müdahaleyi derhal Türkiye NPPO'suna bildirecektir.
- 9.5. Varişta bu karantina zararlılarından herhangi biri (*Monilinia fructicola*, *Monilinia fructigena*, *Grapholita funebrana* ve *Rhagoletis cerasi*) tespit edilirse üretim yerleri, paketlenme tesisleri ve depolama tesislerinden taze kiraz meyvesi ihracatı NPPOZA ve Türkiye NPPO'su tarafından incelenene kadar askıya alınacaktır.
- 9.6. Varişta Ek 1'deki karantina zararlılarından herhangi biri (9.5'te listelenenler dışında) tespit edilirse sevkiyat reddedilecek ve NPPOZA, ISPM 13: *Uygunluk bildirim ve acil eylem kılavuzunda* belirtilen bildirim prosedürlerine uygun olarak Türkiye NPPO'sunu derhal bilgilendirecektir (FAO, 2001). NPPOZA ve Türkiye NPPO'su istişarede bulunacak ve gerekli görülen düzeltici tedbirleri uygulayacaktır. Halihazırda denizde bulunan Güney Afrika için sertifikalandırılmış meyveler ihracat için uygun olmaya devam edecektir. Bu tür sevkiyatlar alıkonulur, incelenir ve bunlardan bir numune alınır ve Ek 1'deki karantina zararlıları için laboratuvar testleri yapılır. Güney Afrika için endişe konusu herhangi bir karantina zararlısının tespit edilmesi durumunda sevkiyat/parti reddedilecektir.
- 9.7. Türkiye'den gelen Kiraz meyvesi üzerinde Ek A'da listelenmemiş herhangi bir zararlı tespit edilirse karantina durumunu ve bitki sağlığı eyleminin gerekli olup olmadığını belirlemek için değerlendirmeye ihtiyaç duyacaktır. Analizde hâlihazırda tanımlanmamış herhangi bir potansiyel karantina gerektiren zararlının tespiti, bitki sağlığı önlemlerinin Güney Afrika için gerekli görülen uygun koruma düzeyini (ALOP) sağladığından emin olmak amacıyla bu bitki sağlığı çalışma planının gözden geçirilmesiyle sonuçlanabilir.
- 9.8. Bu bitki sağlığı çalışma planında belirtilen koşullara uyulmaması durumunda ithalatçı, yapılan işlemi izlemek için NPPOZA tarafından yapılan masraflar da dahil olmak üzere, sevkiyatın imhası, kaldırılması veya yeniden yönlendirilmesi ile ilgili tüm masraflardan sorumlu olacaktır.

10. NPPOZA'NIN RESMİ ZİYARETLERİ

- 10.1. Program başlatıldıktan sonra gerektiğinde (yani, zararlı durumundaki önemli değişiklikler ve/veya varışta karantina zararlılarının tespit edilmesi ışığında) ve her iki tarafça kararlaştırıldığında NPPOZA, karantina uzmanlarını yerinde denetimler yapmak üzere Türkiye'ye gönderebilir. Yerinde incelemenin yeri, tarihi ve gündemi tarafların yetkili makamları tarafından belirlenecektir.
- 10.2. Türkiye NPPO'su tarafından sağlanan resmi belgelere ve teknik bilgilere ve Güney Afrikalı uzmanların raporuna dayanarak NPPOZA ve Türkiye NPPO'su, NPPOZA ve Türkiye NPPO'sunun ortak kararıyla bu programda gerekli görülen değişiklikleri onaylayabilir.
- 10.3. Tüm resmi ziyaretlerin masrafları, geçerli orana göre günlük ödenek de dahil olmak üzere Türkiye tarafından finanse edilecektir.

11. GÜNEY AFRİKA'YA İHRACAT İÇİN DAHA ÖNCE REDDEDİLEN VEYA ASKIYA ALINAN ÜRETİM YERLERİNİN YENİDEN FAALİYETE GEÇMESİ

- 11.1. Daha önce Güney Afrika'ya ihracat için reddedilen veya askıya alınan bir üretim yeri, yalnızca bu bitki sağlığı çalışma planında belirtilen gerekliliklere uyan ayrıntılı düzeltici önlemlerin NPPOZA'ya sağlanması durumunda yeniden faaliyete geçirilecektir.
- 11.2. Türkiye'nin NPPO'su, reddedilen veya askıya alınan üretim yerinin yeniden faaliyete geçirilmesini izleyip onaylayacak, listeyi ve önerileri NPPOZA'ya sunacaktır.
- 11.3. NPPOZA, yeniden faaliyete geçirilmiş üretim yerlerinin sunulan listesini değerlendirip onaylayacak, DALRRD web sitesinde güncelleyecek ve mümkün olan en kısa sürede Türkiye NPPO'sunu bilgilendirecektir.

12. UYGULAMA VE ANLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

- 12.1. Türkiye'nin NPPO'su ve NPPOZA, bu bitki sağlığı çalışma planının yorumlanmasından veya uygulanmasından kaynaklanan herhangi bir anlaşmazlığı ikili istişare veya müzakere yoluyla çözmek için her türlü çabayı göstermeyi kabul eder.
- 12.2. Bu sözleşme, gerektiğinde gözden geçirme, revizyon ve değişikliğe tabidir.

YETKİLENDİRME

- i. Çalışma planı, iptal edilmedikçe veya yukarıda böyle bir eylemin nedeni olarak belirtilen durumlardan herhangi biri nedeniyle geçersiz kılınmadıkça yürürlükte kalacaktır. NPPOZA veya Türkiye NPPO'su, herhangi bir zamanda görüşmek üzere bu çalışma planında değişiklikler önerebilir.
- ii. NPPOZA, Güney Afrika'nın bitki sağlığı gerekliliklerinin karşılanmaması durumunda Türkiye'den Güney Afrika'ya kiraz meyvesi ithalatı için gereklilikleri (Türkiye NPPO'su ile yapılan bu çalışma planında) askıya alma veya değiştirme hakkını saklı tutar.

Ek 1: Türkiye'de bulunan Güney Afrika için endişe konusu karantina zararlıları

Mantarlar

Monilinia fructicola

Monilinia fructigena

Akarlar

Amphitetranychus viennensis

Eotetranychus pruni

Böcekler

Archips podanus

Diaspidiotus ostreaeformis

Grapholita funebrana

Lobesia botrana

Pseudococcus comstocki

Rhagoletis cerasi

Ek 2: İŞARETLEME GEREKSİNİMLERİ

Menşe Ülke

Üretim Yeri adı veya kayıt numarası/kodu

Paketleme tesisi adı veya kayıt numarası/kodu

Depolama tesisi adı veya kayıt numarası/kodu

Güney Afrika Cumhuriyeti için

Ek A: Güney Afrika için *Prunus avium* (Kiraz) ve *Prunus cerasus* (vişne) meyvelerinin ulusal karantina zararlıları listesi

Virüs:

Plum pox virus

Mantarlar:

Alternaria cerasidanica
Apiognomonia erythrostoma
Cladosporium xylophilum
Colletotrichum aenigma
Diaporthe pernicioso
Lambertella pruni
Microstroma tonellianum
Monilinia fructicola
Monilinia fructigena
Monilinia padi
Monilinia seaveri
Mucor piriformis
Neonectria ditissima
Phytophthora syringae
Phytophthora rosacearum
Podosphaera clandestina var. *clandestina*
Ramularia mali
Taphrina communis
Taphrina wiesneri
Thekopsora areolata
Tranzschelia japonica
Valsaria insitiva
Venturia cerasi

Akarlar:

Amphitetranychus viennensis
Eotetranychus rubiphilus
Eotetranychus pruni
Eotetranychus uncatus
Tetranychus mcdanieli
Tetranychus pacificus

Böcekler:

Acrobasis tricolorella
Adoxophyes orana
Aleurodicus dispersus
Anthonomus consors
Anthonomus quadrigibbus
Anthonomus rectirostris
Apolygus lucorum
Archips podanus

Archips rosana
Argyresthia conjugella
Bactrocera correcta
Bactrocera dorsalis
Bactrocera tryoni
Ceroplastes japonicus
Chinavia hilaris
Chionaspis furfura
Chlidaspis asiatica
Choristoneura rosaceana
Conotrachelus nenuphar
Diaspidiotus juglansregiae
Diaspidiotus ostreaeformis
Diaspidiotus prunorum
Epidiaspis leperii
Epiphyas postvittana
Euzophera bigella
Frankliniella australis
Frankliniella tritici
Grapholita funebrana
Grapholita lobarzewskii
Grapholita packardi
Grapholita prunivora
Halyomorpha halys
Homalodisca vitripennis
Lepidosaphes malicola
Leptocoris rubrolineatus
Leucoptera malifoliella
Lobesia botrana
Mercetaspis halli
Monosteira unicostata
Naupactus xanthographus
Pandemis cerasana
Parabemisia myricae
Parlatoria oleae
Phenacoccus aceris
Pinnaspis aspidistrae
Platynota idaeusalis
Proeulia auraria
Pseudaulacaspis prunicola
Pseudococcus comstocki
Rhagoletis cerasi
Rhagoletis cingulata
Rhagoletis fausta
Rhagoletis indifferens
Rhagoletis pomonella
Rhagoletis tabellaria
Rhynchites auratus

Scirtothrips dorsalis
Taeniothrips inconsequens
Thrips angusticeps
Thrips flavus
Thrips imaginis
Thrips major

Nihai Taslak